

Rialles de cara al vent

Anna Brasó

Ventdavall, de Jordi Basora i companyia Unkulele Teatre. Direcció: Jordi Basora. Ajudant de direcció: Helena Escuté. Coreografies: Esther Sabaté. Tècnic de so: Blai Chinchurreta. Tècnic de llum: Aida Escosa. Escenografia i vestuari: Montse Figueras, Laura Garcia, Anna Cubiero i Unkulele Teatre. Intèrprets: Àlicia Corral, Artur Rodríguez, Anna Ros, Andreu Sans, Carol Maukuku, Juanma Palacios, Toni Pastor i Olga Onrubia. Teatre Nou Tantarantana, 8 i 9 de desembre de 2007. Teatre del Raval, del 21 de desembre de 2007 al 13 de gener de 2008. Club Capitol, sala 2, 12 de març de 2008.

A la XII Mostra de Teatre de Barcelona, així com el jurat va premiar *Radiografies*, de la companyia La Impaciència, el públic va atorgar la distinció a *Ventdavall*, de Jordi Basora (*Jo tampoc i Cames ajudeu-me*) i a la companyia Unkulele Teatre. El muntatge va estrenar-se al Teatre Nou Tantarantana per passar a presentar-se, el mateix mes de desembre, al Teatre del Raval, i fer al mes de març una aparició fugaç, però no per això menys important, al Club Capitol. L'obra, que tracta de front i de manera desenfadada el racisme, és un exemple de la urgència que hi ha de fer un teatre que tracti temes d'avui, del carrer, sorgits de la necessitat de dir coses, de posar-les sobre la taula. I és que la companyia Unkulele Teatre i el seu director no tenen pèls a la llengua i parlen sense embuts, en un to afectuosament desafiant i provocador.

A *Ventdavall*, s'han començat a fer evidents conflictes entorn de la immigració i la rebuda que en tenen els seus habitants. Per això, amb l'objectiu de fer del poble un exemple de convivència multicultural, el Departament de Benestar Social organitza un curs

d'assistència obligatòria per a tot un seguit de persones relacionades amb el consistori: Francino, cap de l'oposició; Elisenda, tècnica d'urbanisme; Narcís, poeta i excorrector dels discursos oficials; Carme, professora d'institut; Amador, president de l'associació «rociera»; Quique, missatger; i Clara, recepcionista. Tot plegat comença amb una escena si més no xocant, en la qual es veu com, davant la presència injustificada al curs de la dona encarregada de fer la neteja del centre cívic on es fan les sessions, el Quim, el dinamitzador d'aquestes sessions, increpa «l'estranya» amb qui no comparteix un codi comú, passant de les bones paraules a les empentes. Els participants s'encaren a l'agressor, qui finalment descobreix el pastís i informa als participants que l'aparent víctima dels maltractaments és, en realitat, un membre més al grup i que el que acaben de viure és una escena de teatre invisible, la qual tenia com a objectiu fer evident com reaccionava cadascú. És després d'aquesta escena de teatre dins el teatre, quan es proposen, com a eines de treball, les tècniques d'Augusto Boal. Des

de llavors i fins al final de l'obra, s'aniran escenificant diversos quadres que mostraran la situació estereotipada de diferents col·lectius nouvinguts al poble.

L'obra és agosarada, no només pel tema que planteja, sinó també per la manera com el posa sobre la taula. «Jo no sóc racista, sóc ordenat: cadascú al seu lloc», diu un dels personatges. I així, fent descaradament evident els estereotips i prejudicis que d'alguna manera actuen subjacentment en cadascun de nosaltres, la companyia basteix l'espectacle. La trama argumental, doncs, no té cap misteri, bàsicament, és gairebé nul·la, però els actors saben fer d'aquest teatre seqüencial un agitador de pensaments i rialles. No es pretén

fer el gran discurs en pro de la interculturalitat, no es pretén fer la gran dissertació crítica entorn del racisme, sinó escenificar, talment com si es tractés d'un mirall nu, retrats culturals que no deixen indiferent l'espectador, per clars, per evidents, per deconstructors. I ningú no s'escapa de la paròdia! És especialment exquisida la manera com es caricaturitza el *modus operandi* del tallerista.

La interpretació dels actors és francament bona, i més tenint en compte que en obres d'aquest estil, on és molt difícil no passar-se a l'hora de ressaltar els aspectes més ridículs de les persones, és molt difícil ser respectuosos, malgrat tot o amb tot. I a *Ventdavall* s'aconsegueix la justa mesura.

■ *Ventdavall*, de Jordi Basora i companyia Unkulele. Direcció: Jordi Basora.
(La Fotogràfica)

El ritme de l'obra és, però, irregular i comp-
ta tant amb moments del tot frenètics i ani-
mosos, com amb d'altres en què els minuts
semblen dilatar-se. Això i la distribució de les
cadires en un cercle tancat a dalt de l'escenari,
juntament amb la col·locació a vegades no del
tot acurada dels actors a escena, fan evident
que amb un rodatge més extens, el muntatge
milloraria més que notòriament. La llàstima
és que no sempre es té aquesta oportunitat.

Els balls són del tot vigorosos i la selecció
de músiques és encertadíssima. Tot i que
malauradament, almenys el dia que hi vam
anar, els actors no aconseguissin fer partici-
par el públic tal i com tenien planejat.

Hi ha qui creu que amb el títol del muntat-
ge es vol fer l'ullet a la sèrie *Ventdelplà*, però
qui sap si *Vendavall* no vol referir-se més a
«vendaval», perquè, com s'explica al final,
una llegenda local diu que quan bufa el vent

al poble els esperits que hi habiten surten a
ballar a la plaça major. El vent podria ben bé
ser símbol dels conflictes que es presenten a
l'obra i els espectres que dansen, els estereotips
i els prejudicis que, tal vegada d'una manera
més o menys inconscient, se'ns desperten: els
fantasmes que s'han de fer evidents, per tal de
poder-los transformar.

Que l'obra hagi estat premiada pel públic
és una mostra del teatre que es demana i que
escasseja: un teatre que tracti temes d'avui,
temes que ens afecten, un teatre que emergeix
de la necessitat d'expressar, de denunciar, de
criticar aspectes de la realitat que ens envol-
ta, de la realitat en què vivim. Més enllà de
la paròdia, l'obra és també, doncs, un home-
natge a Augusto Boal, qui va transformar el
teatre en una eina útil per a la transformació
dels conflictes i que aquest any ha estat selec-
cionat per al Premi Nobel de la Pau.

Brillant Ubu d'Iguana Teatre

Maria-Josep Ragué-Arias

Ubu rei, d'Alfred Jarry. Dramatúrgia i direcció: Pere Fullana. Intèrprets: Aina Cortés, Jordi Came-
llas, Carles Molinet, Marisa Nolla, Joan Manel Vadell. Escenografia: Ferran Aguiló. Il·luminació:
Miquel Fullana. Producció: Iguana Teatre en coproducció amb Noba Producciones Teatrales i
Centro Dramático de Aragón. Teatre Tantarantana, del 13 al 24 de febrer, 2008.